

Пенітенціарна психологія. Навчальний посібник

Анотація

Мета навчального посібника - проаналізувати психологічну структуру осіб у процесі відбування покарання; звернути увагу на засоби виховного впливу; подолання умов соціально-психологічної адаптації в ізольованих від звичного соціуму місцях; прокоментувати роль і значимість пенітенціарної психології у суспільстві.

Для студентів юридичних факультетів вищих навчальних закладів України.
Стане у нагоді всім, хто хоче зрозуміти інших людей.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Руслан Кацавець

ПЕНІТЕНЦІАРНА ПСИХОЛОГІЯ

Навчальний посібник

КИЇВ • АЛЕРТА • 2018

УДК 343.81:159.923](075.8)
К30

*Затверджено Вченою радою Інституту інфраструктури
технологій і права як навчальний посібник
(Протокол № 6 від 29 січня 2018 року)*

Рецензенти:

Молдован Валеріан Васильович – доктор філософії у галузі права,
професор;

Молдован Андрій Валеріанович – кандидат юридичних наук,
доцент.

Кацавець Р.С.

К30 Пенітенціарна психологія. Навч. посіб. / Р. С. Кацавець –
К.: Алерта, 2018. – 110 с.

ISBN 978-617-566-505-3

Мета навчального посібника – проаналізувати психологічну структуру осіб у процесі відбування покарання; звернути увагу на засоби виховного впливу; подолання умов соціально-психологічної адаптації в ізольованих від звичного соціуму місцях; прокоментувати роль і значимість пенітенціарної психології у суспільстві.

Для студентів юридичних факультетів вищих навчальних закладів України. Стане у нагоді всім, хто хоче зрозуміти інших людей.

УДК 343.81:159.923](075.8)

ISBN 978-617-566-505-3

© Кацавець Р. С., 2018,
© Видавництво «Алерта», 2018

ЗМІСТ

Переднє слово..... 3

РОЗДІЛ 1.

ПСИХОЛОГІЯ: РОЗВИТОК І ФУНКЦІОНУВАННЯ. НОВІ КОНЦЕПЦІЇ

1.1. Психологія: предмет, завдання та історичний шлях.....	6
1.2. Психологія як наука. Формування нових концепцій	8
1.3. Психологія у системі наук.....	10
1.4. Методи психології.....	12
1.5. Методологічні принципи психології.....	14
Запитання: зміцнюймо знання	16

РОЗДІЛ 2.

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ

2.1. Психологія як наука про людину	18
2.2. Психічний розвиток людини. Типові особливості.....	19
2.3. Фактори психічного розвитку людини. Умови становлення особистості.....	21
2.4. Теорія особистості з погляду вчених. Самосвідомість. Самооцінка.....	23
2.5. Емоції і почуття.....	25
2.6. Темперамент: розвиток вчення. Аспекти поведінки та діяльності людини	27
2.7. Характер: поняття і структура.....	29
Запитання: зміцнюймо знання	31

РОЗДІЛ 3.

ПЕНІТЕНЦІАРНА ПСИХОЛОГІЯ. СПЕЦИФІКА ПСИХОЛОГІЧНОЇ РЕАЛЬНОСТІ

3.1. Пенітенціарна психологія: предмет і завдання	33
3.2. Наукові методи дослідження психологічних властивостей засуджених	34
3.3. Психічні стани та наміри засуджених	37
3.4. Психологічна характеристика засуджених, які відбувають покарання.....	39
3.5. Формування типології особистостей, які перебувають у місцях позбавлення волі	41
3.6. Мета виправного впливу на засуджених	43
Запитання: зміцнюймо знання	45

РОЗДІЛ 4.

МОТИВИ ЗЛОЧИНУ, ЗЛОЧИННІ ДІЇ ТА НАСЛІДКИ: ПСИХОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ

4.1. Бачення вчених: причини злочину і покарання	47
4.2. Психологічні особливості злочинної поведінки.....	49
4.3. Злочинні дії, вчинені у стані афекту. Мотиви злочинної діяльності.....	52
4.4. Особливості мотивації групових злочинів	54
4.5. Психологія особистості злочинця	57
4.6. Форми психопатичних розладів. Поведінка осіб із психопатичними відхиленнями	59
Запитання: зміцнюймо знання	61

РОЗДІЛ 5.

ПЕДАГОГІЧНИЙ ПРОЦЕС ЯК ФОРМА ВПЛИВУ НА ЗАСУДЖЕНИХ

5.1. Роль пенітенціарної педагогіки у місцях позбавлення волі	63
5.2. Закономірності педагогічного процесу у пенітенціарних установах	65
5.3. Про підготовку фахівців для роботи з особами, які відбувають покарання.....	67
5.4. Етика працівників пенітенціарної служби	68
Запитання: зміцнюймо знання	80

ДОДАТКИ

Словник психологічних термінів	81
Словник кримінологічних термінів.....	97
<i>Про автора</i>	104
<i>Літературні джерела</i>	105

Навчальне видання

Кацавець Руслан Сергійович

ПЕНІТЕНЦІАРНА ПСИХОЛОГІЯ

Навчальний посібник

Відповідальний за випуск
Комп'ютерна верстка
Обкладинка

О. В. Діордійчук
Д. М. Алексєєв
Д. М. Алексєєв

Підписано до друку 03.09.2018 р. Формат 60 x 84 ¹/₁₆.
Папір офсетний. Гарнітура «Таймс». Друк офсетний.
Умовн.-друк. арк. 6,39

Видавництво «Алерта»

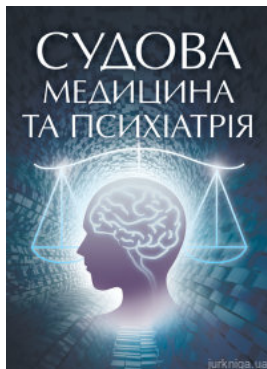
04210, м. Київ, а/с 112.

Тел.: (044) 223-15-25, 223-15-30.

E-mail: alerta.pravovaednist@gmail.com, веб-сайт: www.alerta.kiev.ua

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 788 від 29.01.2002 р.

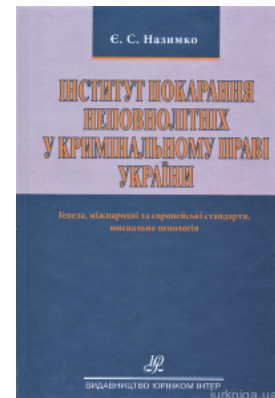
Книги, які можуть вас зацікавити

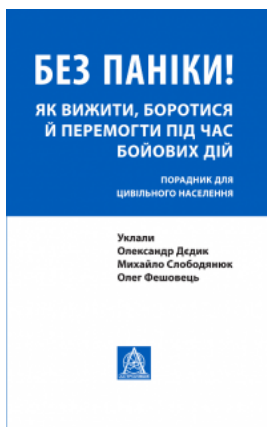
Судова медицина та психіатрія

Психологія оперативно-розшукової діяльності в схемах і таблицях: навчально-наочний посібник

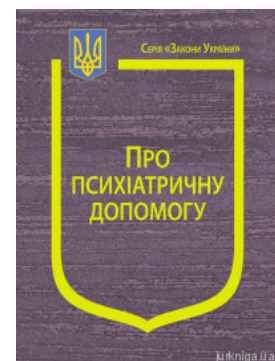
Інститут покарання неповнолітніх у кримінальному праві України. Генеза, міжнародні та європейські стандарти, ювенальна пеналогія

Без паніки! Як вижити, боротися й перемогти під час бойових дій. Порадник для цивільного населення

Нечиста теорія права. З елементами квантової юриспруденції

Закон України "Про психіатричну допомогу"

Перейти до галузі права
Філософія та психологія права

[Перейти на сайт →](#)